

ІНФОРМАЦІЙНА ПРОЗОРИСТЬ КРЕДИТНИХ СПІЛОК І ЇЇ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ДЕПОЗИТНОЇ ПОВЕДІНКИ ГРОМАДЯН

© 2018 ПРОКОПЕНКО В. Ю., ДУБИНА М. В., МЕКШУН О. О.

УДК 336.73:336.717.22 336.717

Прокопенко В. Ю., Дубина М. В., Мекшун О. О. Інформаційна прозорість кредитних спілок і її вплив на формування депозитної поведінки громадян

Метою статті є аналіз рівня інформаційної прозорості діяльності кредитних спілок в Україні, розробка заходів підвищення її рівня та дослідження її впливу на процес формування депозитної поведінки громадян. Обґрунтовано сутність категорії «інформаційна прозорість», яку запропоновано розглядати як належний рівень доступності правдивої інформації про основні аспекти діяльності економічного суб'єкта. Аналізуючи сутність інформаційної прозорості та її роль у підвищенні ефективності роботи фінансових установ, зроблено висновок, що діяльність таких установ є транспарентною при виконанні переліку умов, які були визначені. Також проаналізовано рівень інформаційної прозорості вітчизняних кредитних спілок, що проведено за розробленою автором методикою. Враховуючи результати здійсненого дослідження, були розроблені заходи підвищення відкритості інформації про функціонування зазначених установ, впровадження яких сприятиме зростанню рівня довіри домогосподарств до їх діяльності.

Ключові слова: інформаційна прозорість, кредитна спілка, інформаційна прозорість кредитної спілки, фінансова установа, фінансовий посередник, ринок фінансових послуг.

Табл.: 5. Бібл.: 19.

Прокопенко Валерія Юріївна – доктор економічних наук, професор, директор, Міжнародний інститут інноваційних освітніх технологій (вул. Каразіна, 7/9, офіс 1-3, Харків, 61002, Україна)

E-mail: pvu9@ukr.net

Дубина Максим Вікторович – кандидат економічних наук, доцент, докторант кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, Чернігів, 14027, Україна)

E-mail: maksim-32@ukr.net

Мекшун Олександр Олександрович – магістр, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, Чернігів, 14027, Україна)

E-mail: mekshunoleksandr@gmail.com

УДК 336.73:336.717.22

UDC 336.73:336.717.22

Прокопенко В. Ю., Дубина М. В., Мекшун А. А. Информационная прозрачность кредитных союзов и ее влияние на формирование депозитного поведения граждан

Целью статьи является анализ уровня информационной прозрачности деятельности кредитных союзов в Украине, разработка мер повышения ее уровня и исследование ее влияния на процесс формирования депозитного поведения граждан. Обоснована сущность категории «информационная прозрачность», которую предложено рассматривать как надлежащий уровень доступности достоверной информации об основных аспектах деятельности экономического субъекта. Анализируя сущность информационной прозрачности и ее роль в повышении эффективности работы финансовых учреждений, сделан вывод, что их деятельность является транспарентной при выполнении перечня условий, которые были определены. Также проанализирован уровень информационной прозрачности кредитных союзов, что сделано по разработанной методике. Учитывая результаты проведенного исследования, были разработаны меры по повышению открытости информации о функционировании указанных учреждений, внедрение которых будет способствовать росту уровня доверия домохозяйств к их деятельности.

Ключевые слова: информационная прозрачность, кредитный союз, информационная прозрачность кредитного союза, финансовое учреждение, финансовый посредник, рынок финансовых услуг.

Табл.: 5. Библ.: 19.

Прокопенко Валерия Юрьевна – доктор экономических наук, профессор, директор, Международный институт инновационных образовательных технологий (ул. Каразина, 7/9, офис 1-3, Харьков, 61002, Украина)

E-mail: pvu9@ukr.net

Дубина Максим Викторович – кандидат экономических наук, доцент, докторант кафедры финансов, банковского дела и страхования, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, Чернигов, 14027, Украина)

E-mail: maksim-32@ukr.net

Мекшун Александр Александрович – магистр, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, Чернигов, 14027, Украина)

E-mail: mekshunoleksandr@gmail.com

Prokopenko Va. Yu., Dubyna M. V., Mekshun O. O. The Informational Transparency of Credit Unions and Its Influence on Formation of the Depository Behavior of Citizens

The article is aimed at analyzing the level of informational transparency of credit unions' activities in Ukraine, developing measures to increase its level and studying its influence on the process of formation of the deposit behavior of citizens. The essence of the category of «informational transparency» is substantiated, the latter is proposed to be considered as an adequate level of availability of reliable information about the main aspects of activity of an economic entity. After analyzing the essence of informational transparency and its role in improving the efficiency of financial institutions, it is concluded that their activities are transparent subject to implementation of the list of conditions that have been defined. The level of informational transparency of credit unions is also analyzed, using the methodology developed by the author. Taking attention of the results of the research, measures to increase the openness of information on the functioning of the mentioned institutions have been developed, the implementation of which will increase the level of trust of households to the activities of these institutions.

Keywords: informational transparency, credit union, information transparency of credit union, financial institution, financial intermediary, market of financial services.

Tbl.: 5. Bibl.: 19.

Prokopenko Valeriia Yu. – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Director, International Institute of Innovative Educational Technologies (office 1-3, 7/9 Karazina Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: pvu9@ukr.net

Dubyna Maksym V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Candidate on Doctor Degree of the Department of Finance, Banking and Insurance, Chernihiv National Technological University (95 Shevchenko Str., Chernihiv, 14027, Ukraine)

E-mail: maksim-32@ukr.net

Mekshun Oleksandr O. – Master, Chernihiv National Technological University (95 Shevchenko Str., Chernihiv, 14027, Ukraine)

E-mail: mekshunoleksandr@gmail.com

Ринок фінансових послуг відіграє важливу роль у розвитку національної економіки. Саме через цей ринок відбувається трансформація тимчасово вільних фінансових ресурсів у кредитні та інвестиційні кошти. У цьому процесі ключову роль відіграють фінансові посередники. До їх числа відносять банківські та небанківські установи. На сьогодні ключову роль в Україні у розвитку ринку фінансових послуг відіграють комерційні банки. Проте поступово зростає роль інших посередників, до числа яких прийнято відносити кредитні спілки, недержавні пенсійні фонди, інститути спільного інвестування, фінансові компанії та ін.

Окреслений процес залучення фінансових ресурсів суб'єктів господарювання відбувається через ринок депозитних послуг, основними учасниками якого виступають банки та кредитні спілки. Саме їх активність на цьому ринку є основною умовою акумуляції необхідних коштів для розвитку національного господарства. Важливу роль у розбудові зазначеного ринку відіграють кредитні спілки [11]. Ці установи є важливими елементами сфери фінансових послуг, а їх розвиток є необхідною умовою формування заощадливої поведінки громадян у країні.

Проте в Україні сформувався низький рівень довіри до діяльності кредитних спілок. Така ситуація обумовлена значною кількістю різних чинників. Одним із них є низький рівень інформаційної прозорості роботи цих установ, недостатній рівень розкриття ними інформації про власну діяльність. Це, своєю чергою, не дозволяє громадянам зробити обдуманий вибір під час придбання фінансових продуктів, що зрештою приводить до втрати ними власних ресурсів. Таким чином, питання інформаційної прозорості кредитних спілок є актуальними і вимагають проведення додаткових наукових досліджень.

Дослідженню діяльності кредитних спілок на ринку фінансових послуг присвячені наукові праці багатьох

учених, серед яких варто виділити таких: Абакуменко О., Абрамова І., Внукова Н., Гаврилова Н., Гаркуша О., Гриценко О., Єлісеєва О., Клименко В., Коваленко Ю., Леонів С., Луцишин О., Мешко О., Пантелеймоненко А., Стоянов Г., Тахтаї О., Пшик Б.І., Ткачук Ю., Шишута О. та ін.

Питання підвищення інформаційної прозорості функціонування фінансових установ в Україні розглядаються у роботах Гладчук О., Ігумнової В., Зачосової Н., Камінського А., Пашковської М., Харламової О. та ін.

Проте у межах наукових робіт зазначених науковців питання інформаційної прозорості кредитних спілок розглядаються фрагментарно. У переважній більшості випадків основна увага вчених фокусується на загальних проблемах підвищення ефективності роботи цих установ, створення умов для зростання їх фінансової стійкості.

Метою статті є аналіз рівня інформаційної прозорості діяльності кредитних спілок в Україні, розробка заходів підвищення її рівня та дослідження її впливу на процес формування депозитної поведінки громадян.

Розпочнемо дослідження з визначення сутності категорії «інформаційна прозорість». У науковій літературі можна зустріти декілька підходів до її розгляду (табл. 1). Варто розуміти, що питання забезпечення інформаційної прозорості діяльності суб'єктів господарювання є актуальними не лише для фінансових установ, в т.ч. і кредитних спілок, але і для інших економічних суб'єктів. Наявність правдивої та доступної інформації про роботу окремих підприємств також позитивно впливатиме на рівень їх ділової репутації та сприятиме підвищенню ефективності роботи.

Враховуючи наведені у табл. 1 визначення сутності категорії «інформаційна прозорість» у межах цього до-

Таблиця 1

Дослідження поняття «інформаційна прозорість»

Автор(-и)	Підхід до визначення
1	2
Зачосова Н., Горячківська І.	Інформаційна прозорість – це забезпечення вільного доступу усіх без винятку категорій стейкхолдерів до відомостей про різні напрями діяльності суб'єкта господарювання, їх результативність, стан менеджменту, структуру власності та інших даних, що можуть бути корисними для прийняття рішень щодо вступу цим суб'єктом у ту чи іншу форму відносин [5]
Дзюба О.	Інформаційна прозорість – це доступність інформації, наведеної у фінансовій звітності широкому колу користувачів [4]
Пшик Б.	Інформаційна прозорість – достовірність і відкритість даних про поточний стан справ на підприємстві, в установі, організації, необхідних для подальшого прийняття управлінських рішень і доступних для всіх зацікавлених осіб [13]
Савченко Т., Закутня А.	Транспарентність – це характерні ознаки відкритості, під якою й розуміється ступінь розкриття інформації [15]
Мігус І., Дудченко Н.	Інформаційна відкритість – це розкриття усім зацікавленим особам інформації, що пов'язана з цілями діяльності, правовими, інституційними і економічними основами, принциповими рішеннями та їх обґрунтуванням, даними та інформацією, що прямо чи опосередковано пов'язані з діяльністю фінансової установи [9]
Гладчук О.	Інформаційна прозорість – необхідність розкриття інформації фінансовими установами для прийняття ефективних фінансових рішень клієнтами [2]
Романенко О.	Транспарентність – це інформація, яка розкривається центральним банком або іншими регуляторами, має бути достовірною, зрозумілою та опрацьованою, щоб суб'єкти регульованого ринку мали змогу приймати на основі цієї інформації адекватні рішення [14]

1	2
Пашковська М.	Транспарентність – це засадна властивість політичної влади, яка забезпечує розвиток демократії, громадянського суспільства шляхом відкритості дій різних гілок влади, процедури прийняття політичних рішень та активізації суспільного контролю над діяльністю органів державної влади та управління [10]
Ігумнов В.	Транспарентність – комплексний (інтегральний) показник відкритості суб'єкта економіки, який відображає адекватність вимогам користувачів, рівень повноти розкриття та доступності звітної інформації про його поточний стан і перспективи діяльності [6]
Кузіна Р.	Транспарентність – повне розкриття та надання корисної інформації для справедливої оцінки, необхідної для прийняття економічних рішень широким колом користувачів [8]
Харламова О.	Транспарентність – якісна характеристика фінансової звітності, яка забезпечується прозорістю, відкритістю та доступністю і конкретизується через підвищення репрезентативності, релевантності поданої і розкритої інформації та інклюзивності доступу, що в сукупності забезпечує функціональність фінансової звітності про діяльність і власників обраної компанії [17]

Джерело: авторська розробка.

слідження будемо під цією дефініцією розглядати таке: *інформаційна прозорість – належний рівень доступності правдивої інформації про основні аспекти діяльності економічного суб'єкта*. У цьому контексті пропонуємо більш широке розуміння зазначеного поняття. Також, на наше переконання, важливою складовою забезпечення інформаційної прозорості у діяльності юридичних осіб є існування доступу саме до правдивої інформації, яка відповідає реальним процесам у їх діяльності.

Аналізуючи сутність інформаційної прозорості та її роль у підвищенні ефективності роботи фінансових установ, можна зробити висновок, що діяльність таких установ є транспарентною при виконанні таких умов:

- ✦ фінансова установа має свій власний сайт і вільний доступ до нього;
- ✦ на сайті висвітлюється основна інформація про стратегічні аспекти діяльності фінансової установи: місія, ціль, принципи роботи, завдання;
- ✦ оприлюднюється інформація про керівний склад фінансової установи;
- ✦ наявна у відкритому доступі інформація про фінансовий стан економічного суб'єкта, надання відповідних аналітичних звітів, інфографіки;
- ✦ надаються всі ліцензії та дозволи для роботи, існують посилання для їх перевірки на сайті Нацкомфінпослуг;
- ✦ у наявності є інформація про фінансові послуги, умови їх надання;
- ✦ існують приклади типових договорів для отримання фінансових послуг різними економічними суб'єктами;
- ✦ існують дані про зворотний зв'язок: електронна пошта, телефони гарячої лінії, чат-боти і т. ін.;
- ✦ підтримується можливість залишати відгуки клієнтів про діяльність фінансової установи або її окремі фінансові продукти;
- ✦ наявність відгуків від інших користувачів [3; 12; 18].

В цілому зазначені умови забезпечення інформаційної відкритості є притаманними і для роботи кредит-

них спілок. Ці установи, акумулюючи кошти фізичних і юридичних осіб, стають їх власниками і мають право розпоряджатися ними. Відповідно, існування належного рівня відкритості даних про роботу таких установ є запорукою їх ефективної діяльності та механізмом підвищення довіри до їх функціонування.

Проте в Україні ситуація з інформаційною відкритістю діяльності кредитних спілок є досить неоднозначною і малодосліджуваною. У зв'язку з цим, нами проведено дослідження рівня транспарентності роботи цих установ. Для цього було обрано 20 кредитних спілок України, координати яких представлені на сайтах Національної асоціації кредитних спілок України та Всеукраїнської асоціації кредитних спілок [1; 7].

Для оцінки рівня інформаційної відкритості кредитних спілок було обрано відповідні критерії, до яких віднесено такі: наявність сайту кредитної спілки; наявність контактної інформації (адреса, номер телефону, електронна пошта); наявність на сайті інформації про керівний склад; дані про основні принципи роботи, мету; інформація про умови надання кредитів; умови вступу до кредитної спілки; фінансова звітність; висвітлення останніх новин, що свідчить про життєздатність сайту; відгуки членів кредитної спілки про її роботу (повинні бути гарні і погані, це вказує на їх правдивість).

Окреслені критерії були визначені за допомогою двоїстої системи їх оцінки («+» – 1 бал; «-» – 0 балів). У табл. 2 наводяться відповідні дані.

Отже, аналіз рівня інформаційної прозорості будемо проводити, використовуючи показники табл. 3, та дані, що наведені кредитними спілками на їх офіційних сайтах. Результати проведеного дослідження подано у табл. 3.

Для аналізу отриманих результатів проведемо ранжування всіх кредитних спілок за кількістю набраних балів. Максимальне значення 10 балів означає, що рівень інформаційної відкритості кредитної спілки є максимальним. Враховуючи таку концепцію, всі окреслені установи, сайти яких аналізувалися, були поділені на три групи відповідно до кумулятивного показника їх інформаційної прозорості (табл. 4).

Показники визначення інформаційної прозорості КС

№ з/п	Назва показника	Критерії оцінки
1	Наявність сайту кредитної спілки	+ за наявності сайту; – за відсутності
2	Наявність контактної інформації (адреса, номер телефону, електронна пошта)	+ за наявності інформації; – за відсутності
3	Наявність даних про керівництво	+ за наявності даних; – за відсутності
4	Інформація про умови надання кредиту, % за кредит	+ за наявності інформації; – за відсутності
5	Умови вступу до КС	+ за наявності інформації; – за відсутності
6	Основні види, принципи діяльності КС	+ за наявності інформації; – за відсутності
7	Наявність звітності КС	+ за наявності річних звітів; – за відсутності
8	Наявність новин	+ за наявності новин; – за відсутності
9	Наявність ліцензії	+ за наявності ліцензії; – за відсутності
10	Наявність відгуків	+ за наявності відгуків; – за відсутності

Джерело: авторська розробка.

Таблиця 3

Аналіз інформаційної прозорості кредитних спілок України

№ з/п	Назва КС	Сайт	Контактна інформація	Інформація про керівництво	Умови надання кредиту	Умови вступу	Основні види, принципи діяльності	Звітність	Новини	Відгуки	Ліцензія
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Районна кредитна спілка «Гетьман»	+	+	+	+	-	+	+	-	-	+
2	Кредитна спілка «Моя родина»	+	+	+	+	+	-	+	+	-	+
3	Чернігівська міська кредитна спілка «Народна воля»	+	+	+	+	-	-	+	-	-	+
4	Кредитна спілка «Сосницька»	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-
5	Кредитна спілка «Ажіо»	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+
6	Кредитна спілка «Володар»	+	+	+	-	-	-	+	-	-	+
7	Кредитна спілка «Всеукраїнський бізнес-центр»	+	+	+	-	-	+	-	-	-	+
8	Кредитна спілка «Наш кредит»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Кредитна спілка «Освіта»	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Кредитна спілка «Поміч»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Кредитна спілка «СуперКредит»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Кредитна спілка «Форт»	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+
13	Кредитна спілка профспілок МВС України	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
14	Кредитна спілка «Господар»	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+
15	Кредитна спілка «Партнер»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	КС «Добробут»	+	+	+	-	-	+	+	-	-	-
17	КС «Едельвейс»	+	+	+	+	-	+	+	-	-	-
18	КС «Калиновий міст»	+	+	+	+	-	+	+	-	-	-
19	КС «Святий Мартин»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	КС «Йван»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Джерело: авторська розробка.

Таблиця 4

Критерії розподілу кредитних спілок за рівнем інформаційної прозорості

Рівень інформаційної прозорості	Діапазон балів	Характерні риси
I. Високий рівень інформаційної прозорості	від 9 до 10 балів	Кредитна спілка має власний сайт, надає у відкритому доступі повну інформацію про свою діяльність, керівництво, контактну інформацію, на сайті висвітлені умови вступу до КС, основні види та принципи діяльності
II. Середній рівень інформаційної прозорості	від 6 до 8 балів	Кредитна спілка надає інформацію про власну діяльність, проте дані за окремими критеріями відсутні. Однак така ситуація не є критичною і вимагає від окреслених установ впровадження сукупності заходів для підвищення відповідного показника
III. Низький рівень інформаційної прозорості	від 0 до 5 балів	Кредитна спілка є інформаційно непрозорою, надає дуже незначний спектр даних про власну діяльність, аналіз яких не дозволяє з'ясувати рівень розвитку фінансової установи, умови надання нею відповідних послуг, її фінансовий стан

Джерело: авторська розробка.

Використовуючи дані табл. 4 та 5, проведемо розподіл всіх кредитних спілок, враховуючи кумулятивні показники рівня їх інформаційної прозорості. Відповідні результати наведені у табл. 5.

Проведений аналіз дає підстави зробити висновки щодо складної ситуації в Україні у сфері забезпечення прозорості діяльності кредитних спілок. Жодну з аналізованих установ не можна віднести до установ з найвищим рівнем інформаційної прозорості. Також серед них велика частка кредитних спілок із низьким рівнем інформаційної прозорості. Враховуючи, що аналіз здійснювався на ключовими класичними показниками, які не були деталізовані, то ситуація з розкриттям кредитними спілками інформації про власну діяльність в Україні є незадовільною.

Для підвищення рівня інформаційної прозорості функціонування кредитних спілок необхідно здійснити таке:

- ✦ визначити нормативні вимоги до розкриття кредитними спілками інформації про власну діяльність;
- ✦ створити у рамках офіційного сайту Нацкомфінпослуг окрему сторінку з офіційними сайтами кредитних спілок;
- ✦ зобов'язати саморегулюючі організації створювати сторінки на власних офіційних сайтах із переліком сайтів їх учасників;

- ✦ провести серед керівників кредитних спілок роз'яснювальну роботу щодо можливостей поширення інформації про власну діяльність;
- ✦ провести комплексне дослідження діяльності кредитних спілок у сфері розкриття ними інформації про власну діяльність; дослідити потреби клієнтів цих установ у відповідній інформації;
- ✦ розробити та затвердити програму підвищення рівня інформаційної прозорості діяльності кредитних спілок [16; 19].

Впровадження окреслених заходів сприятиме зростанню рівня інформаційної прозорості кредитних спілок і дозволить підвищити ефективність їх роботи, залучити нових клієнтів і наростити рівень довіри клієнтів до цих установ.

ВИСНОВКИ

Отже, у статті досліджуються питання підвищення рівня інформаційної прозорості діяльності кредитних спілок в Україні. Для цього було визначено сутність категорії «інформаційна прозорість», яку запропоновано розглядати як належний рівень доступності правдивої інформації про основні аспекти діяльності економічного суб'єкта. Окреслений аналіз здійснено через визначення критеріїв оцінки інформаційної прозорості. Для цього обрано було 20 кредитних спілок і їх сайти були проаналізовані за встановленими критеріями. У результаті

Групування кредитних спілок за рівнем їх показника інформаційної прозорості

Рівень інформаційної прозорості	Кількість балів	Перелік кредитних спілок
I. Високий рівень інформаційної прозорості		–
II. Середній рівень інформаційної прозорості	8	Кредитна спілка «Моя родина»
	8	Кредитна спілка «Форт»
	8	Кредитна спілка профспілок МВС України
	8	Кредитна спілка «Господар»
	7,5	Кредитна Спілка «Ажіо»
	7	Районна кредитна спілка «Гетьман»
	7	Кредитна Спілка «Сосницька»
	6	Чернігівська міська кредитна спілка «Народна воля»
	6	КС «Едельвейс»
III. Низький рівень інформаційної прозорості	6	КС «Калиновий міст»
	5	Кредитна спілка «Володар»
	5	КС «Добробут»
	4,5	Кредитна Спілка «Всеукраїнський бізнес-центр»
	1	Кредитна спілка «Освіта»
	0	Кредитна спілка «Наш кредит»
	0	Кредитна спілка «Поміч»
	0	Кредитна спілка «СуперКредит»
	0	КС «Святий Мартин»
0	КС «Йван»	

Джерело: авторська розробка.

виявлено, що для вітчизняних кредитних спілок притаманним є низький рівень інформаційної відкритості їх діяльності. Ці установи надають у відкритому доступі недостатньо даних для своїх клієнтів, що ускладнює для споживачів послуг цих установ процес прийняття рішення щодо придбання відповідних фінансових продуктів. Для вирішення визначених проблем були розроблені заходи підвищення рівня інформаційної прозорості кредитних спілок, впровадження яких сприятиме вирішенню окресленої проблеми. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Всеукраїнська асоціація кредитних спілок. URL: <http://www.vaks.org.ua>
2. Гладчук О. М. Інформаційна відкритість фінансових установ в Україні. *Науковий вісник Чернівецького університету. Серія «Економіка»*. 2014. Вип. 681. С. 90–94.
3. Гонта О. І., Дубина М. В., Пархоменко І. А. Особливості функціонування кредитної системи та її сучасний розвиток в Україні. *Фінансові дослідження*. 2017. № 2 (3). URL: <http://fr.stu.cn.ua/> (дата звернення: 26.01.2017).
4. Дзюба О. М. Забезпечення інформаційної прозорості діяльності банківських установ за допомогою фінансової звітності: правовий та обліковий аспект. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2012. № 2, Т. 1. С. 144–147.
5. Зачосова Н. В., Горячківська І. В. Інформаційна прозорість та забезпечення інтерфейсної безпеки як елементи попередження та протидії злочинам у економічній сфері на міжнародному рівні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 8 (1). С. 90–93.
6. Игумнов В. М. Методика формування прозорості фінансової звітності організації : автореф. ... канд. екон. наук : 08.00.12. М., 2013. 23 с.
7. Національна асоціація кредитних спілок України. URL: <http://www.unascu.org.ua>
8. Кузина Р. В. Основи формування корпоративної фінансової звітності в Україні. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3058/1/Основи%20формування%20корпоративной%20финансовой%20отчетности%20в%20Украине.pdf>
9. Мігус І. П., Дудченко Н. В. Прозорість банку як складова механізму забезпечення його економічної безпеки. *Бізнес Інформ*. 2013. № 10. С. 322–327.
10. Пашковська М. Поняття прозорості в сучасній науці «державне управління». *Ефективність державного управління*. 2013. Вип. 4. С. 135–143.
11. Закон України «Про кредитні спілки» від 20.12.2001 № 2908-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>
12. Прокопенко В. Ю., Дубина М. В. Кредитна інфраструктура: особливості визначення сутності категорії. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економік»*. 2015. Вип. 1 (45). Т. 1. С. 209–212.
13. Пшик Б. І., Розвиток ринків небанківських фінансових послуг в Україні: основні проблеми та шляхи їх вирішення. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Вип. 16. С. 988–992.

14. Романенко О. В. Чи потрібна національному банку транспарентність? // Україна фінансова : інтернет-портал. URL: http://www.uфин.com.ua/04_1/fru_G1.htm

15. Савченко Т. Г., Закутня А. О. Значення фінансової звітності в забезпеченні транспарентності банківської діяльності. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2014. № 1. С. 222–227.

16. Тахтай О. В. Кредитні спілки: історія виникнення та сучасний розвиток. *Науковий вісник національної академії внутрішніх справ*. 2016. № 4 (101). С. 110–119.

17. Харламова О. В. Методологія формування та архітекtonіка транспарентної фінансової звітності : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09. Харків, 2016. 555 с.

18. Шишкіна О. В., Дубина М. В. Гроші та кредит. Чернівці : Вид. Брагінець О. В. 2016. 692 с.

19. Vishwanath T, Kauffman D. Toward transparency: new approaches and their applications to financial markets. *The World Bank Research Observer*. 2001. Vol. 16. P. 41–57.

REFERENCES

Dziuba, O. M. "Zabezpechennia informatsiinoi prozorosti diialnosti bankivskykh ustanov za dopomohoiu finansovoi zvitnosti: pravovyi ta oblikovyi aspekt" [Ensuring information transparency of banking institutions through financial reporting: legal and accounting aspects]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu* vol. 1, no. 2 (2012): 144-147.

Hladchuk, O. M. "Informatsiina vidkrytist finansovykh ustanov v Ukraini" [Information openness of financial institutions in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu. Seriiia «Ekonomika»*, no. 681 (2014): 90-94.

Honta, O. I., Dubyna, M. V., and Parkhomenko, I. A. "Osoblyvosti funktsionuvannia kredytnoi systemy ta yii suchasnyi rozvytok v Ukraini" [Features of the functioning of the credit system and its modern development in Ukraine]. *Finansovi doslidzhennia*. 2017. <http://fr.stu.cn.ua/>

Igumnov, V. M. "Metodika formirovaniya transparentnoy finansovoy otchetnosti organizatsii" [Methods of formation of transparent financial statements of the organization]: *avtoref. ... kand. ekon. nauk : 08.00.12*, 2013.

Kharlamova, O. V. "Metodolohiia formuvannia ta arkhitektonika transparentnoi finansovoi zvitnosti" [Methodology of formation and architectonics of transparent financial reporting]: *dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.09*, 2016.

Kuzina, R. V. "Osnovy formirovaniya korporativnoy finansovoy otchetnosti v Ukraini" [Basics of corporate financial reporting in Ukraine]. <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3058/1/Основы%20формирования%20корпоративной%20финансовой%20отчетности%20в%20Украине.pdf>

[Legal Act of Ukraine] (2001). <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>

Mihus, I. P., and Dudchenko, N. V. "Transparentnist banku yak skladova mekhanizmu zabezpechennia yoho ekonomichnoi bezpeky" [Transparency of the bank as a component of the mechanism for ensuring its economic security]. *Biznes Inform*, no. 10 (2013): 322-327.

Natsionalna asotsiatsiia kredytnykh spilok Ukrainy. <http://www.unascu.org.ua>

Pashkovska, M. "Poniattia transparentnosti v suchasni nauksii «derzhavne upravlinnia»" [Concept of transparency in modern science "state administration"]. *Efektynist derzhavnoho upravlinnia*, no. 4 (2013): 135-143.

Prokopenko, V. Yu., and Dubyna, M. V. "Kredytna infrastruktura: osoblyvosti vyznachennia sutnosti katehorii" [Credit Infrastructure: features of definition of the essence of a category]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriiia «Ekonomika»* vol. 1, no. 1 (45) (2015): 209-212.

Pshyk, B. I. "Rozvytok rynkiv nebankivskykh finansovykh posluh v Ukraini: osnovni problemy ta shliakhy yikh vyryshennia" [Development of non-bank financial services markets in Ukraine: main problems and ways to solve them]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, no. 16 (2047): 988-992.

Romanenko, O. V. "Chy potrebna natsionalnomu banku transparentnist?" [Does the National Bank need transparency?]. *Ukraina finansova : internet-portal*. http://www.uфин.com.ua/04_1/fru_G1.htm

Savchenko, T. H., and Zakutniaia, A. O. "Znachennia finansovoi zvitnosti v zabezpechenni transparentnosti bankivskoi diialnosti" [The value of financial reporting in ensuring transparency of banking activities]. *Visnyk Universytetu bankivskoi spravy Natsionalnoho banku Ukrainy*, no. 1 (2014): 222-227.

Shyshkina, O. V., and Dubyna, M. V. *Hroshi ta kredyt* [Money and credit]. Chernihiv, 2016.

Takhtai, O. V. "Kredytni spilky: istoriia vynykennia ta suchasnyi rozvytok" [Credit unions: the history of the emergence and modern development]. *Naukovyi visnyk natsionalnoi akademii vnutrishnykh sprav*, no. 4 (101) (2016): 110-119.

Vishwanath, T., and Kauffman, D. "Toward transparency: new approaches and their applications to financial markets" *The World Bank Research Observer* vol. 16 (2001): 41-57.

Vseukrainska asotsiatsiia kredytnykh spilok. <http://www.vaks.org.ua>

Zachosova, N. V., and Horiachkivska, I. V. "Informatsiina prozorist ta zabezpechennia interfeisnoi bezpeky yak elementy poperedzhennia ta protydii zlochynam u ekonomichnii sferi na mizhnarodnomu rivni" [Information transparency and provision of interface security as elements of the prevention and counteraction to economic crime at the international level]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia : Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, no. 8 (1) (2016): 90-93.